

NOORD-BRABANDER.

Donderdag, 11 Mei.

NIGERS, VRAAM, QUID, VETAF?
Mornibus.

DUITSCHLAND.

Men schrijft uit Petersburg, den 26sten April. De Senaats Courant behest het volgende: «Zijne Majesteit de Keizer heeft, behalve hetgeen van onderscheidene kanten ter zijner kennis gebracht is, ook zelf waargenomen, dat vele burgerlijke ambtenaren, voornamelijk buiten de residentie, zich veroorloven knevels te dragen en zich den haard naar de wijze der Joden, of, uit naaijing van Fransche modes, niet te scheren. Hoogstdezelve heeft zulks onvoegzaam bevonden en dien ten gevolge alle burgerlijke opperhoofden gelast, om streng toe te zien, dat hunne onderhoorigen noch zulke haarden, noch knevels dragen, want laatstgemelde behooren slechts tot de militaire uniform.»

— Uit Baden-Baden schrijft men van den 30sten II., dat men behalven den groothertog Michaël er binnen kort nog vele andere aanzienlijke Russen verwachtte, en dat de spraak er liep, dat H. K. H. de prinses van Oranje ook weder dit jaar die badplaats zou bezoeken.

— Uit Zwitserland meldt men, dat niet ver van de zuidelijke grenzen, in het Lombardisch vlek Legnano, de cholera uitgebroken was. In Zwitserland zelf wordt sterk over gebrek aan voeder voor het vee geklaagd.

— Uit de oadere berigten omtrent de dezer dagen vermaelde overstroming bij Tilsit, blijkt thans, dat de dijken langs den Gijgastroom en den Russtroom nabij die stad, op niet minder dan zestien plaatsen doorgebroken zijn. Daar het water door verscheidene ijssdammen tot eene buitengewone hoogte opgestuwd was, heeft hetzelfde met sischotsen vermengd, zich met zoo veel geweld in den polder (Nedemig) tusschen genoemde riviertaken uitgestort, dat de aangelegte schade veel grooter is dan bij vroegere overstromingen. Een aantal menschen hebben in den vloed hun leven verloren. De schade aan vee was nog niet bekend, maar er was reeds veel verdrongen vee nangespoeld, en bij het verlies van voeder en de heerschende koude en nattigheid, vreesde men voor eene groote sterfte onder het geredde. Tot nog toe waren dertig dorpen en gehuchten bekend, waarin meer of minder huizen en gebouwen vernield waren; in het dorp Klaken bedroeg het getal derzelver 11. In de dorpen aan het Kuracha Hafl leefden de inwoners meendeels op schuiten. Daar men het onmogelijk achtte, de dijken nog dit jaar geheel weder te herstellen en de verdrongen landertjen weder droog te leggen, zag men in die streken eene bittere ellende onder het landvolk te moeten.

— De Sultan heeft in den laatsten tijd een firman uitgevaardigd tot voorkoming van de bedriegelijke bankbreuken die in den laatsten tijd zeer menigvuldig waren geworden. Inzonderheid maakten de Joden zich daaraan schuldig, door huizen, edelgesteenten en andere kostbare voorwerpen op de namen hunner vrouwen en dochters te koop en zich dan kort daarop failliet te verklaren. Bij gezegden firman nu wordt bepaald, dat alle goederen in den laatsten tijd door de familie verworven, door de schuldeischers kunnen in beslag genomen, en de bankroetier bovendien nog aan den lijve kan gestraft worden.

FRANKRIJK.

PARIS, den 6 Mei.

Gisteren hebben, bij de afgevaardigden, nog de heeren Odilon-Barrot en Guizot het woord gevoerd. Eerstentemede bestreed de voordragt der geheime fondsen, en zag in deze vermeerdering der gelden voor de geheime politie, geen middel tot bevordering van het welzijn des Konings. Ook kon hij in de oplossing van dit vraagstuk geene bevestiging der staatkundige geschillen zien en er kon ook geen ministerieel vraagstuk van gemaakt worden. Indien, namelijk, het bestaan van een ministerie van de aanbieding van zoodanige wet of hinc, dan had den, bij de herhaalde aanslagen tegen 's Konings leven, alle vorige kabinetten zich jegens den persoon van Z. M. schuldig gemaakt, door niet vroeger die aanvragen te doen. Maar die ministers hadden dezelve niet noodig geoordeeld, en dus ook niet aangeboden. Niet door politiefondsen aldus riep de rede naar uit, kunnen aanslagen, moorden voorkomen worden. De politiefondsen vermogen niets op die soort van zedelijke ziekte, doch die ziekten, mijne heeren, hebben, even als alle plagen, kunnen tijd; dezelve gaan voorbij, en ik heb dit verschijnsel met innige vreugde herkend: die ziekte is haar eindperk genaderd; zij is in de schande der misdadard vernietigd. De sprake

ker beweerde voorts, dat aan de misdadard, door het jongste bewijs van toegevendheid, de laatste slag was toegelicht. Niet alleen om derzelver dwelousheid, zou hij tegen de gevraagde stemmen stemmen, maar ook, omdat dezelve in ons midden eene andere bevolking schiepen, die van onze politiefondsen leefden, omdat dezelve die maatschappelijke wond vergrootten en verbitterden, welke eene oorzaak van vordering en vernedering was. De heer Barrot voegde daar nog bij, dat hij zich desniettemin misseken van zijne getuigenis zou hebben laten afbrengen, indien de nieuwe ministers hadden bewezen, dat zij van het door hunne voorgangers gevolgd stelsel waren afgegaan; doch het tegendeel was waar, alles was op hetzelfde voet gebleven. Men moest er ook maar ruitelijk voor niktoren, doch dan zag hij ook niet in, waarom men zich afgescheiden had van mannen, die het meest bekwaam waren om dat stelsel te verdedigen. Ten slotte over dit stelsel sprekende, vermaende de spreker, dat hetzelfde niet dan dienstig was om de partijen te verbitteren, en Frankrijk in vijandelijke klubs te verdeelen.

De heer Guizot, hierna het woord opvallende, trachtte het gedrag der vorige ministerien te verdedigen, en zeide, dat de gewone klachten sedert zes jaren waren, dat men van de Parys-omwenteling afweek. Zulks was echter niet zoo, en overal werd behoorlijke vrijheid genoten. Op dien weg moest worden voortgegaan; want, telkenwate, wanneer, bij eene verandering van kabinet, zich een nauwe schijf van verandering van stelsel vertoonde, had men algemeen ongerustheid opgemerkt, eene ongerustheid voor de wettelijke belangen. Vervolgens bestreed de heer Guizot in krachtige bewoordingen het gevoelen van den vorigen spreker omtrent de aard der staatkundige vrijheid, welke men behoorde te genieten. Het was geene vrijheid, zeide hij, gelijk men die in 1793 verstand, de onafwendigheid had daarvan het ydele en ondoelmatige bewezen. Of zou al dat bloed, hetwelk van het begin der eerste omwenteling tot op dezen tijd, zoo binnen als buiten 's lands, vergoten is, vruchteloos gegelend zijn? Neen voorzeker; dat bloed had wijsheid gebeld. Men begreep thans eene vrijheid die niet tot bepaald gang, eene vrijheid, die het welzijn der maatschappij handhaafde en bevorderde. «Gij leeft» aldus eindigde de heer Guizot zijne rede, «gij leeft te midden der meest vrije maatschappij, welke immer bestaan heeft, en waarin het beginsel der maatschappelijke gelukheid het heiligste is. Niemand hebt gij zoo vele personen van alle standen tot zoo hoogen rang verheven gezien. Bijna allen hebben wij onzen stand, onder het zwaep van ons aanschijn en op het slagveld, bekomen.»

Op buitengewone wijs werd de heer Guizot toegesproken, en hij als in zegepraal naar zijne plaats gebracht. Zijne rede maakte een diepen indruk op de vergadering, en algemeen wordt dezelve als eene zegepraal der doctrinairen beschouwd.

Heden zijn de beraadslagingen voortgezet, en voerden de heeren Garnier-Pagès en Thiers het woord. Eerstentemede trachtte punt voor punt de redeneringen van den heer Guizot te wederleggen. Hij hield staande, dat de doctrinairen bij de voorstanders der wettigheid de meerderheid niet hadden, want deze wilden geen *apanage*, geene erfelijkheid van het pairschap. Wat de vrijheid betref, waarvan men zoo hoog had opgegeven, er bestond geene persoonlijke vrijheid daar, waar men elk oogenblik zijn huis door de politie kon zien overmeand, waar men kon gevat worden, zonder dat daarvan eenige reden gegeven werd. De redenair beschuldigde de kamer der pairs, meer vonnissen gewezen dan wetten gemaakt te hebben. Van de afgevaardigden betreurde hij de weinig bevestigingszucht, welke bij dezelve bestond. Het ministerie zou hij niet aanvallen, daar het te zwak was, om eenige opmerking te verdienen.

De heer Thiers verdedigde, in eene uitgebreide rede, zij stelsel. Hij had steeds teruggedienst voor regeringloosheid, en daar waar de liberalen te ver wilden gaan, den teugel ingehouden. Daarentegen wilde hij ook de doctrinairen niet te veel magt verleenen, en vermeende, dat de September-wet, die zij doende waren, en men dus geene verdere maatregelen behoevende strengheid behoefde voor te dragen. Nadat de heer Thiers zijn rede had geëindigd, werden de artikelen met eene meerderheid aangenomen. (Daar het nu echter te laat was, heeft men dit verslag moeten afzenden, voor de geheime stemming, over het geheel der wet, afgeleefd was.)

— Den 1 is ter reede van Toulon de stoomboot de *Albatros*, uit Afrika, voor anker gekomen. Toen dit vaartuij op den

26 April. Gran verliet, had de divisie, onder den generaal Bugaud, nog geene voorwaartsche beweging gedaan. Er scheen tusschen dezen en Abd-el-Kader druk onderhandeld te worden; de Emir want niet ongenegen tot een schikking zij, die daaraan schreef, met het toe dat er nog geene beweging had plaats gehad.

Van den Doh. Reeds ten 5 ure in den ochtend werd in alle wijken van Parijs de trom gehoord; ten 7 ure was de nationale garde op hare verschillende loopplaatsen verzameld, doch eerst tusschen 8 en 10 ure waren al de legioenen naar de verschillende punten gemarcheerd, welke hun waren aangewezen. Gisteren avond wist men nog niet of de Koning alleenlijk in het Caroussel en op het binnenplein der Tuilerien de revue zoude houden, dan of men aan die plegtigheid eene grootere ontwikkeling zoude geven. Het schijnt nogtans dat de Koning gewenscht heeft zich zonder dwang aan de gansche nationale garde en de bezetting van Parijs te vertoonen, want de troepen stonden geschaard langs al de kaden en in de Champs-Elysées tot aan de Barrière de l'Etoile. Z. M. reed ten 10 ure van het Paleis, en ging, van eenen talrijken staf vergezeld, door al de gelederen, terwijl men met genoegen opmerkte, dat Hoogstdezelve overal met algemeene vreugdekreten werd ontvangen. De nationale garde stond op de kaden, de linietroepen in de Champ Elysées, de artillerie en de kavallerie op de esplanade der Invaliden.

Sinds de eerste wapenshowingen na de Julij revolutie hadden wij geene gezien, welke zoo talrijk was als die van heden; het getal der opgekomen nationale garde wordt op ruim 50,000 man geschat.

Na al de gelederen te zijn doorgestaan nam de Koning plaats op het plein de la Concorde voor de obelisk, waar de troepen en de nationale garde langs defileerde; ten 2½ ure was het meere deel gepasseerd en geloofde men dat omstreeks 3½ ure alles zoude zijn afgelopen.

Gedurende deze revue had de hertog van Orléans het bevel over de infanterie en de hertog van Nemours over de kavallerie en artillerie; eerst bij het defileren plaatsten de prins en prinses zich naast den Koning.

De politie had buitengewone voorzorg genomen om de volks menigte te beletten tusschen de gelederen der marschieren in te dringen; tot 2½ ure, loep deze berigten verzonden werden, was dan ook alles in de beste orde afgelopen.

De Koning zal door den tuin, aan de zijde van het plein de la Concorde, naar de Tuilerien terugkeeren.

De geheime stemming, over het geheel der wet der geheime fondsen, is gisteren bij de afgevaardigden gunstig voor het ministerie afgelopen. De wet is, met 250 tegen 112, en dus met eene meerderheid van 138 stemmen, goedgekeurd.

Uit Toulon meldt men, van den 3, dat de stoomboot de *Spring*, met dringende berichten van den generaal Bugaud verrijkt is. Het gouvernement zou, ten gevolge der stemming van de buitengewone kredieten, in deszelfs plannen omtrent Afrika eenige verandering gemaakt hebben. Voornoemd vaartuig moet ook het bericht overbrengen der teruggave van de te Temecen geheven belastingen.

SPANJE.

De jongste berigten uit Madrid tot den 29sten bevestigen de aanneming van de gewijzigde constitutie door de cortes. De nieuwe constitutie heeft slechts 79 artikelen, dat is meer dan 200 art. minder dan die van 1812.

De berichten van de gevezen ontvangen zijn uit Bayonne van den 3den, doch behelzen nog niet dan berigten omtrent de krijgbeslikkingen door de beide partijen genomen. De Carlisten hadden tot 26 bataillons tusschen Tolosa en Briani vereenigd, hadden de artillerie op onderscheidene punten geposteerd en eenige eskadrons lanciers en carabiniërs bij zich. Men daacht, dat de Christinos, ten gevolge van de stelling der Carlisten, hun aanvalsplan eenigzins zouden wijzigen en een gedeelte van de te St. Sebastian bijeen gebragte magt te Santander laten, om den Ebro te bewaken. De overtocht van het Fransch gebied was aan de Christinos gewaagd. In brieven uit Saragossa werd bevestigd, dat de Carlisten Cantavieja gewonnen hebben.

ENGELAND.

LONDEN, den 6 Mei.

Gisteren heeft in de groote zaal van Exeter-Hall de jaarlijksche vergadering van het Britsche reformatie-genoofschap plaats gehad. Dit, het daarin voorgedragen verslag bleek, dat hooger, de R. K. godsdienst in eenige plaatsen was vooruitgegaan, het tegendeel in andere plaatsen was geschied, en dat er geene aanzienlijke vermeerdering van R. K. bij het vorige jaar vergeleken, had plaats gehad. Er waren intusschen niet minder dan 519 nieuwe R. K. kerken in Engeland opgericht en 43 in aanbouw; een gelijke ijver werd van de zijde der R. K. tholijken tot het vestigen van scholen betoond. De voorzitter dezer vergadering, de heer G. Finch, noopte de protestanten om geestesrijke daartegen over te stellen. Het genootschap had in het afgelopen jaar niet minder dan 100,000 traktaatjes uitgedeeld. Misschien wel zoo veel in het belang van de zedelijke behoeften der bevolking zijn de vergaderingen, in de laatste dagen op verschillende plaatsen gehouden, om werk aan lediglopende armen te verschaffen. Zoo is te Nottingham staande zoodanige vergadering 1500 £ ingeschreven, en men vleide zich dat in

die plaats alleen spoedig 3000 £ tot gemeld einde nog blyen verzameld worden.

In de zitting van het Lagerhuis van den 2den heeft de heer Russell verla. gestaan dat een voorstel te doen, dat eene deure vereeniging of synode der R. K. kerkheid weder in het leven te brengen. Het verslag daerom van den 2ten 19 stemmen afgeslagen, nadat lord John Russell zich dellig tegen het bedoelde voorstel verklaard had, als geschikt om het parlement met godsdienstige kwestien te overladen, vermits toch geene beslissing der synode zonder bekrachtiging van de wereldlijke magt aangenomen kon worden.

In de zitting van eergisteren heeft de heer Robinson kennis gegeven, dat hij aanstaanden Zaterdag een voorstel zou doen, ten einde inlichtingen nopens onze handelsbetrekkingen met Portugal te bekomen.

Op eene vraag van den heer Trevor, antwoordde lord J. Russell, dat de zaak der kerkelijke inkomsten den 22sten dezer op het tapit zou komen, en werd het verslag nopens de Iersche tienden voor de eerste maal gelezen.

Naar aanleiding van eene motie des heeren Robinson, werd de verdaagde beraadslaging hervat over zijne motie, ten einde het huis in comité de doelmatigheid mogt overwegen van vreemd graan te doen invoeren, en na tot veel verwerkt te zijn, weder te doen uitvoeren. Deze motie werd met 108 tegen 43 stemmen afgeslagen, omdat men haar als een bedekt middel aanmerkte om zich van de graanwetten te ontslaan.

Een voorstel van den heer O'Connell, tot wijziging van de bestaande bepalingen tegen schotschriften, werd met 55 tegen 47 stemmen mede verworpen.

In de zitting van het Huis van gisteren heeft hetzelfde met eene groote meerderheid een gelijk besluit genomen, ten aanzien van een voorstel van den heer Baise om een onderzoek nopens het bedrag der eerstelingen en tienden in te stellen. Eene verklaring van de zijde der ministers, dat dit onderzoek noodeloos was, vermits de geestelijkheid voor eerstelingen en tienden al opbragt wat zij volgens wetten van Koningin Anna moest opbrengen, trok de aandacht, en wordt als een nieuw bewijs beschouwd, dat het bestuur met de Tories zoekt te transigeren, dezelve althans niet voor het hoofd wil stooten. Een voorstel van den heer Prime, tot onderzoek der hooge scholen, werd ingetrokken.

Uit Portsmouth is een schip met 100 tonnen buskruid naar Spanje gezeld.

Het Hoogerhuis heeft, in deszelfs zitting van Vrijdag avond, met eene meerderheid van 192 tegen 115 stemmen, tegen het gevoelen der ministers, besloten, om de beraadslaging over de Iersche corporatie-bill uit te stellen tot 9 Junij. Het verslag van de Iersche corporatie-bill zal verklaard. Dit besluit heeft weder een nieuw en hevig beklag, betrekkelijk de eerstgenoemde vergadering, van de zijde der radikalen doen opgaan.

De berigten uit Lissabon dd. 27 April houden in, dat aldaar het geldgebrek in 's rijks schatkist derwijze groot was, dat de Koningin verklaard, hare juwelen te zullen verpanden, bijaldien men de maandelijksche toelage nog langer terug hield.

NEDERLANDEN.

GRAVENHAGE, den 9 Mei.

Heden middag is er familie-diner ten hove, bij gelegenheid van den verjaardag van H. K. H. Prinses Albert van Pruisen.

Gisteren avond is Z. K. H. Prins Frederik der Nederlanden uit Berlijn, is deze residentie teruggekeerd.

Gisteren morgen is er door den kolonel eene wapenshowing in de mallebaan gehouden over het corps grenadiers, waarbij de prinses Willem en Alexander tegenwoordig waren. Heden morgen was er op genoemde plaats parade, bij gelegenheid van het feest van den dag.

Volgens de Duitsche dagbladen, zou H. K. K. H. mevrouw de prinses van Oranje, in den loop van den zomer, te Baden-Baden verwacht worden.

De eerste kamer der staten-generaal houdt zich thans bezig met het onderzoek der door de tweede kamer aangenomen wetten. In den loop dezer week zal, naar men verhoopt, de zitting der kamers voor dit jaar gesloten worden. De meeste leden van de tweede kamer hebben deze residentie reeds verlaten.

In den vroegen ochtend van den 6, is te Haarlem, in den onderdom van bijna 74 jaren, overleden Mr. Jan Pieter van Wickevoort Crommelin, kommandeur der orde van den Nederlandschen Leeuw, staatsraad, lid van de eerste kamer der staten-generaal, voorzitter van de Hollandsche maatschappij van wetenschappen, enz. De overledene heeft den Staat, in verschillende gewigtige betrekkingen, steeds met eere gediend; zijne deugdzaamheid en minzaamheid zullen gewis bij vele zijner land- en stadgenooten nog lang in gezegend aandenken blijven.

De minister van Staat, belast *ad interim*, met het bestuur der finantien, heeft ter kennis van de belanghebbende gebragt, dat, aanvankelijk met den 16 dezer maand en volgende werkdagen, zal worden overgegaan tot de verwisseling der receptissen, gesproten uit de negotiatie, tot te geldmaking van losrenten, rentende 5 ten honderd in het jaar, ten laste van 's rijks overzeesche bezittingen, tegen losrenten van 1000; dat de inleve-

ring zal geschieden te Amsterdam, ten kantore van den referendaris, belast met de uitgifte der schuld, ten laste der overzeesche bezittingen van het rijk, onverschillig waar ter plaats de recepissen primitief zijn uitgegeven; dat echter, ten gerijve van zoodanige inschrijvers, buiten Amsterdam woonachtig, welke geene gelegenheid mogten hebben, aldaar hunne verwisseling te bewerkstelligen, het hun geoorloofd is, hunne recepissen in te leveren ten kantore van den agent van den rijks kassier, alwaar het fournissement heeft plaats gehad, om door dien ambtenaar aan den referendaris voornoemd te worden overgemaakt; de losrenten voor deze recepissen zullen aan den agent toegezonden en door dezen aan den belanghebbenden kosteloos uitgereikt worden; dat eindelijk de specifieke lijsten, voor deze verwisseling benodigd, in tijds bij den referendaris voornoemd en bij de agenten van den rijks kassier verkrijgbaar zullen gesteld worden.

— Bij Zijner Majesteits besluit van den 29sten April 1837, n°. 82, zijn benoemd: In de Regtbank van Koophandel te 's Hertogenbosch: tot regters, H. Kuipers en W. van der Steen; tot regter-plaatsvervangers, H. Bosch junior, J. F. van Boekel en H. T. J. van der Ven. In de Regtbank van Koophandel te Breda: tot regters, J. C. de Vet, H. van der Steenstraten en J. P. Eel-tjens; tot regter-plaatsvervangers, F. de Fraiture, A. Kuppens en G. van Alphen.

— De thans in deze residentie aangevangene kermis is, naar het zich laat aanzien, zeer luisterrijk en zal gedurende deze week vele vreemdelingen naar herwaarts gelokt. Het aantal kramen is vooral niet minder, dan in het vorige jaar; terwijl het buitendien te dezer gelegenheid niet aan schouwtooneelen van belangwekkenden aard ontbreekt. Wij noemen daaronder in de eerste plaats de kunstmaré en den hat bestuur van J. Baptiste Loiset. De troep kanstrijders van dezen hier sedert lang gunstig bekenden directeur is, naar het gerucht, dat daarvan uitgaat, nog talrijker en beter zamen-gesteld, dan te voren; het daartoe behorende aantal fraaije en wel gedresseerde paarden is zeer groot en zijne tent, die op het plein is opgeslagen, heeft eene geheel nieuwe inrigting erlangd. Hij zal ons deze week het hiet ongewone schouwspel van een wed-ren in het open veld verschaffen. Ook de heer Martin, wiens buitengewoon rijke verzameling van vreemde dieren in den afgeloopen winter weken lang zoo vele bezoekers tot zich heeft getrokken, heeft die verzameling thans weder in eene fraaije tent op de Plaats ten toon gesteld. Nog hebben wij met genoegen vernomen, dat de olifant Kionay, wiens kunstzin in sommige dagbladen is geroemd, hier te zien is; zoodat ook voor de beminaaren der natuurlijke historie de kermis gelegenheid tot vermeerdering van kennis aanbiedt.

— Men schrijft uit Amsterdam, dd. 9 Mei.

Wij vernemen, dat de inschrijving van het kapitaal der onder naderen goedkeuring van Z. M. op te richten Handelsbank, groot tien millioen guldens, heden is geopend bij de H. H. G. Blaucke & Zoon; Chemet en Westjeu; A. A. van Harpen & Zonen; Leembruggen, Huépin, en Muisken; Merckasten Zoon; Gebr. Stiffry; J. Stroeva Bz.; van Vloten en de Gijsselaar; J. S. Worfhaas en Zoon; F. G. Waller; Westhoff en Hissink; als ook bij den heer J. J. A. Santhagens; bij wien de berichten daarvan gratis zijn verkrijgbaar gesteld, en dat dezelve zal gesloten worden zoodra voor 't gedeelte van het kapitaal voormeld zal zijn ingeschreven.

— Het koude en gure weder duurt ook hier nog ongebroken voort; dezen morgen zelfs heeft men het zien sneeuwen. Het planterijk blijft daardoor nog zeer ten achteren, en ter nauwernood ontwaart men aan de boomen eenige ontluiking.

— Men verneemt dat de direktie van den ijzeren spoorweg van Amsterdam op Haarlem, drie ploegen van aannemers heeft aangeschreven, namelijk, die van Plooster, van de Hartog en die van Thienhoven, ten einde kennis der plaats en bestekken te komen nemen en hunne inschrijvings-biljetten voor de aanneming binnen veertien dagen in te dienen; de minste inschrijver wordt aannemer; de beide andere trekken een plokgeld van 600. — ieder.

REDEVOERING, uitgesproken in de zitting van de Tweede Kamer der Staten-Generaal, door den heer Kuylen, op Zaterdag den 6den Mei, bij gelegenheid der beraadslagingen over de zeven ontwerpen van wet, houdende wijzigingen en veranderingen in de zeven titels van het derde en laatste boek van het Wetboek van Burgerlijke Rechtsvordering.

EDEL MOGENDE HEEREN!

Toen wij na den noodlottigen opstand van 1830 geroepen waren, om het met onze voormalige ambtgenooten uit de zijdelijke gewesten des rijks gearresteerde burgerlijk wetboek te wijzigen; verklaarde ik me tegen de echtscheiding. Ik bezigde als argument tot ondersteuning van mijn gevoelen de woorden der memorie van toelichting, van regeringwege aan ons medegedeeld, luidende: dat het huwelijk niet bij uitsluiting als eene burgerlijke overeenkomst behoort te worden beschouwd, maar betrekkingen soept, die den staat der personen betreffen; dat de echtscheiding aan de willekeur der partijen over te laten, de huwelijksverbindtenis onheiligt en

arrangschikt onder de gewone overeenkomsten, bij welke de maatschappij geen belang heeft. Ik besloot daarin, dat men hier het huwelijk niet slechts beschouwde als een contract, dat bestendig en ongekrenkt moet worden bewaard, maar, wat meer zegt, als een contract, waarbij de maatschappij het grootste belang heeft, hetgeen niet eene enkele burgerlijke overeenkomst, maar hogere bestemming ten doel heeft. De stellers van die memorie van toelichting en de commissie tot herziening van het destijds aan onze wijzigingen onderwerpen Wetboek prezen derhalve de onverbreekbaarheid van den band des huwelijks aan. Zij deden zulks, dat weet ik, alleen uit eene beweegreden van hoog maatschappelijk belang. Ik deelde met hen in dat gevoelen, en kleeft dus die beweegreden aan. Ik schrepte daaruit, en uit meerdere overwegingen, welke ik hier niet zal opsommen, de overtuiging, dat het huwelijk, zelfs wanneer men het slechts uit een burgerlijk oogpunt gadeslaat, onverbreekbaar wezen moet. Indien ik daarbij had gesteld den noodlottigen en deerniswaardigen toestand, welke door gaans aan kinderen van gescheiden echtgenooten ten deel valt, en mij in de onvermeidelijke onheilen, welke het gevolg van verre weg de meeste echtscheidingen worden, had verdiept, dan zoudt wellicht velen der voorstanders van dit zogehaamd hulpmiddel tegen eene ongelukkige echtvereeniging mijnen tegenstand hebben toegejaicht. Uit de beraadslagingen, in onze afdeelingen en de destijds gehouden openbare discussie moest ik evenwel opmaken, dat het behouden der echtscheiding in ons burgerlijk wetboek de wil der meêderheid, ja zelfs van nog genoeg de gekleete vergadering was. Ik bleef misdien niet stilstaan bij eene breede ontwikkeling van de talrijke heillooze gevolgen, welke dit middel aan de maatschappij in het algemeen, en aan zoo vele haar leden in het bijzonder, moest doen ondervinden. Ik wist, dat zulk betoog verbren moeite was. Ik had dus kunnen zwijgen, ware het niet, dat eene beweegreden van hooger gewigt, dat alles, wat ik hier in het voorbijgaan heb aangererd en toen wijdloopiger ontvouwde, mij had geboden, over dit onderwerp te spreken.

Die zelfde hoogst gewigtige beweegreden bestaat voor mij nog op dit oogenblik; en, ofschoon de echtscheiding in onze wetgeving is aangenomen, ofschoon men mij misschien zal tegenwerpen, dat nu deze eenmaal als wet in het Nederlandsche wetboek staat opgeteekend, dezelve ook moet kunnen worden uitgevoerd, zal ik nogtans tegen die uitvoering stemmen. Ik zal dit doen, omdat ik, als godsdienstig bezielde, tegen de echtscheiding heb. Dit bezwaar zullen U Ed. Mog. op prijs stellen. Ik zal verder gaan en verklaren, dat gij reet zoudt hebben, om mij van lafhartigheid te beschuldigen, indien ik in dit geval waarin de godsdienst, welke ik belijd, mij bindt, niet, even als ik in andere gevallen van enkel burgerlijken en maatschappelijken aard steeds deed, rond en zonder omwegen voor mijn gevoelen mitwam. Mijne geloofsbelydenis verbiedt mij, mijne toestemming aan de echtscheiding te geven. Zij verbiedt mij eveneens, die middelen tot uitvoering van die echtscheiding aan te nemen. Ik moet dus den geheelen zaden tijtel van het wetboek van burgerlijk regtpleging afstemmen, omdat ik over de over de zevens (voorjaan vijfde) afdeling van dien titel niet afzonderlijk stemmen kan.

Voeger, zette ik de motieven mijner negatieve stem over dit onderwerp eenigzins breder uiteen. Ik zal daarop echter niet terug komen. Het is ter berediging mijner conscientie genoeg, dat ik aan de regering en aan U Ed. Mog. in het openbaar heb verklaard, waarom ik tegen de uitvoering der echtscheiding zal stemmen. Gij mijne heeren, en alle weldenkenden zullen, ik herhaal het, mijne houding in deze op prijs stellen en billijken; en al mogten dan ook minder gunstige besprekers dezelve bedillen of afkeuren, zal ik mij dit getoestaten met de spreuk: *Fais bien, adieu que pourra.*

ARTIRELEN VAN BADEN.

Brief van Z. H. den Pater aan Mg. den bisschop van Lausanne residierende te Friburg, betrekkelijk het verwerpen der artikelen van Baden door den grooten raad van Friburg den 31 Mei des afgeloopen jaars. Zie hiervan den inhoud:

Aan onzen eerwaardigen broeder Petrus Tobias, bisschop van Lausanne en Genève te Friburg.

Gassorus XVI.

Eerwaardige broeder, heil en apostolischen zegening. Niet zonder groote vreugde, eerwaardige broeder, hebben wij uwen brief van den 6 dezer vorige maand ontvangen; want wij hebben daarin gezien, dat het aan uwe herderlijke bezorgdheid te danken is; dat wij de gelukkige gevolgen verschuldigd zijn, welke ons gezag en die van den apostolischen Stoel door het plegtig verwerpen van de artikelen der conferentie van Baden, verkregen hebben. Uw ijver, in deze omstandigheid, is voor ons een nieuw blijk geweest, waardoor (na vele bezweden, dat gij geroepen zijde met ons, om in den apostolischen last te deelen, met gemeen overleg, met ons medewerk om derzaak van den godsdienst en der kerk te verdedigen, en dit is voor ons eene nieuwe reden om uit den grond onzes harte geluk te wenschen met de volmaakte wijze, waarop gij de pligten uwer bisschoppelijke waardigheid versult.

U gaarne dit blijk gevende, weten wij nog, dat wij onze gelukwenschingen daarbij niet moeten blijven bepalen, want de

godsdienst-geest die uw gouvernement bezielt en deszelfs eerbied voor onzen apostolischen Stoel, vorderen, dat wij, met u de oorzaak onzer vriendschap te doen kennen, hetzelve allen billijk verdienden lof toezwaaijen. Wij gelasten u derhalve, eerwaardige broeder, om, in onzer naam, den president en de magistraten van het kanton Friburg nadrukkelijk te baden, voor den ijver, die zij zoo zeer voor de verdediging van het katholijk geloof en de regten der kerk hebben, aan den dag gelegd, met door een plegtig dekreet de Badensche-conferentie-artikelen te verwerpen; verzekert hun tevens, dat wij daarin eenen zekeren waarborg vinden der kerkvriendigen steun, welke zij voortaan vooral behoeven het welzijn van den katholyken godsdienst en der kerk aanbelangt, zullen leenen, gevonden hebben.

Wij gelasten u mede met al onze gelukwenschingen voor de geestelijkheid, die onder uwe bescherming, voor het behoud der katholyke eenheid medewerkt, en den diepsten eerbied voor ons en onzen apostolischen Stoel betuigt, en gij zult dezelve de zoets en menigvuldige vertroosting, welke derzelver godsdienst en gedevrucht ons doen gevoelen, uitdrukken.

Er blijft ons nog over, eerwaardige broeder, u de volle verzekering onzer ten uwen opzigte toegedane gevoelens en der vaderlijke welwillendheid, waarop gij telken dage nieuwe regten verkregen hebt, te geven; gij zult daarvan in den apostolischen zegen, die wij met liefde aan u, eerwaardige broeder verleen, om denzelven aan het gouvernement, aan de geestelijkheid en het geheele Friburgsche volk, hetwelk wij in den Heere tederlijk betsminnen, mede te deelen, den waarborg vinden. Gegeven te Rome bij de H. Maria Majora, den 6. Julij 1836, het zede van ons pauschap. GREGORIUS XVI.

Heden overleed, na voorzicht te zijn geweest, van de H. H. Sakramenten der Stervenden, onze waarde Zoon **GERARDUS JOSEPHUS**, in den 1805. digen leeftijd van ruim drie en twintig jaren. Een hevige zinkingkoorts maakte een einde aan zijn voor ons zoo dierbaar leven.

F. BANNING,
M. E. BANNING,
geb. BANNING.

Utrecht,
6 Mei 1837.

NB. De Boekhandel zal op dankselven voet worden voortgezet.

BEKENDMAKINGEN.

FRANCISCUS JOANNES MATTHIAS RITS, openbaar Notaris, verblijvende te Hertogenbosch, Hoofdplaats der Provincie Noord-Brabant, is bevestigd als openbaar overnemer en verkoper van de

1ste Koop. Een J A A R L I J K S C H E N P A C H T van 24 Mudden, 3 Koppes, 1½ Maatjes R O G G E, verschijnende op Kerstmis, gevestigd op een Hoeve en Landertjen, gelegen op de Koolwijk, onder de Gemeente **Herpen**, geconstitueerd door wijle **Martinus Daniels**.

2de Koop. Een J A A R L I J K S C H E N P A C H T van 24 Mudden, 3 Koppes, 1½ Maatjes R O G G E, verschijnende op Kerstmis, gevestigd op een Hoeve en Landertjen, gelegen op de groote Koolwijk, onder de Gemeente **Herpen**, geconstitueerd door wijle **Damhart**.

3de Koop. Een J A A R L I J K S C H E N P A C H T van 15 Mudden, 1 Kop, 9½ Maatjes R O G G E, verschijnende op Kerstmis, gevestigd op een Hoeve en Landertjen, gelegen op de groote Koolwijk, onder de Gemeente **Herpen**, geconstitueerd door wijle **Geisbert**.

4de Koop. Een J A A R L I J K S C H E N P A C H T van 15 Mudden, 1 Kop, 9½ Maatjes R O G G E, verschijnende op Kerstmis, gevestigd op een Hoeve en Landertjen, gelegen op de groote Koolwijk, onder de Gemeente **Herpen**, geconstitueerd door wijle **Geisbert**.

Voormelde 1ste, 2de, 3de en 4de Koopen zullen in Massa en vervolgens naar uitzonderlijk bevel en in verhooging gesteld worden.

1de Koop. Een J A A R L I J K S C H E N P A C H T van 3 Mudden, 3½ Maatjes R O G G E, verschijnende op Kerstmis, gevestigd op Landertjen, gelegen onder de Gemeente **Herpen**, geconstitueerd door wijle **Jacob Jansz Rademakers**.

Deze verkoop zal geschieden te Hertogenbosch, in het Oud Stads-Koffijhuis, bewoond door **F. M. HOHMANN**, op Donderdag den 18 Mei 1837, des namiddags ten zeven ure provisioneel, zullende 14 dagen daarna en alsoo op Donderdag den 1 Junij 1837, ter plaats en uur voormeld, de finale verkoop bij Kaarsaandrijving plaats hebben.

Nadere inlichtingen zijn te bekomen ten Kantoren van den Notaris **R. J. S. Voorhoeve**.

Een ONGEHOUWDE PERSON, oud 37 jaren, van den Rijk-Godsdienst, wenschte zich zoo spoedig mogelijk geplaatst te zien voor **K. O. D. F. S. I. E. R.**, **R. I. J. K. N. E. G. H. T.**, of met een Heer of Familie op reis te gaan, die Fransche en Hollandische talen magtig spreekt. Hij zoude ook in de taal der beide landen te handelen.

Adres met Franco-brieven, bij **Gebr. Dangenhuysen** te Hertogenbosch, onder Lett. NW.

* * Alle degenen, welke iets verschuldigd zijn aan of te vorderen hebben van den Heer **E. H. VAN F. E. N. E. M. A.**, oud-Notaris, gewoonde hebbende te Hertogenbosch, worden verzocht daarvan betaling te doen of hunne Rekeningen met de Bewijstakken voor den 1 Junij 1837 in te zenden, aan de commissie van likwidatie, ten kantore van den Heer Procureur **E. G. D. E. B. F. R. G. H.**, te Hertogenbosch.

Deze oproeping in de gegeven omstandigheden, voor als nog het eenige middel zijnde, om de Chirographaire Creditoren en derzelver vorderingen te laten kennen, zoo zij dan ook een iegelijk door dezen gepubliceerd, dat zij die in gebreke blijven, om hiernaan behoeflijk te voldoen, noodzakelijk tot zoo lange van alle te doene repartitien moeten blijven uitgesloten, als den naam en het bedrag van derzelver vorderingen zullen wezen geconstateerd.

Hertogenbosch, den 10 Mei 1837.
De Commissie vernoemd,
J. B. VAN SON.
J. M. KIVIES.
H. A. BYVOERT.
JOH. DE BERGH.

MARKTBERIGTEN.

Prizen der Granen te Amsterdam, 8 Mei 1837.
Tarwe bij gerijven afgedaan; 131 p. p. of Pommer f 240; 124; 125 p. n. Gron. f 162, 164; 130 p. n. Bovenl. f 213; 127 p. Demain f 227. — Oude en Nieuwe Rogge prijshoudend; 118 p. Prins. f 150; 117 p. Stett. f 143; 121 p. n. Drents f 142. — Garst blaauw; 106 p. n. Gron. Wester f 112; 102 p. n. Romer f 110. — Haver prijshoudend; 84, 85, 86, 87 p. n. dikke f 80, 81, 82, 83; 79 p. n. sijne Kon. f 74; 88 p. n. sijne f 93. — Boekweit vorige prijzen geboden en hooger gehouden.

Prizen der Olie te Amsterdam, 8 Mei 1837.
Koolzaad in een doem Oostvr. 50; 53; 58; 5; Walch. 58; 5; Kromh. 56; 5; Gron. 53; 5; Elve 51; 5; gering Holst. 50; 5. — Lijnzaad f 20 lager; 108 p. Meer. f 240; 105 p. Vriesch f 225. — Raapolie was bedon zeer blaauw; per 6yw. f 41; Vliegend f 40 a 39; 1e. September, October, November en December f 33; a 32. — Lijnolie per 6yw. f 32; Vliegd. f 31; a 1. — Hennepolie per 6yw. f 39; Vliegend f 38. — Raapkoeken 58 a 65. — Lijnkoeken 7; a 10.

— Middelburg, 3 Mei. Tarwe de Ned. mude f 6.40. — Rogge f 4.70. — Garst f 3.60. — Haver f 2.50. — Boekweit f 4.30. — Groene Erwten f 5. — Sneet, 2 Mei. Beteprins f 26.50 tot 27.50. — Leyden, 6 Mei. Hoopriet van f 24 tot f 26 a f 27. — Groningen, 5 Mei. De berigten van Noord-Brabant hebben op onze korenbeurs eenen zeer ongunstigen indruk te weeg gebracht. Men had gedacht dat, na het verdwijnen van het ijs uit de Amerikaansche rivieren, verzendingen van graan naar de binnenlanden zouden plaats hebben; thans verneemt men integendeel, dat verscheidene toevoeren uit de westelijke staten te New-York en Philadelphia zijn ontvangen, waardoor de prijzen sterk zijn gedaald. Hier voornamelijk spekulanten verliezen veel op dit artikel.

BEURSPRIJZEN.

Weenen, den 1 Mei: 5 pCt. Metall. 104; 4 pCt. 90; 3 pCt. 74; Bankactien 3 pCt. 1307.
Londen, den 6 Mei: 3 pCt. gecens. 90; a 1; dito per 25 Mei 3 pCt. 90; a 1; Reduc. 3 pCt. 89; a 1; Brocheq. Bills 29 a 30; Eng. Bank 201; a 20; Belg. 5 pCt. 90; a 100; Brazils pCt. 38 a 1; Buenos Ayres 6 pCt. 25 a 27; Chili 6 pCt. 30 a 38; Calcutta 20 a 23; a 24; Mexico 6 pCt. 23; a 24; Peru 6 pCt. 100 a 17; Portugal 5 pCt. 75; dito Bomba 100; a 100; 47; a 48; dito 3 pCt. 30 a 1; Denen 3 pCt. 72 a 73; Ruskant 5 pCt. 107; a 108; Nederl. 2; pCt. 68; a 1; dito Rothschild 2; pCt. 54; dito 5 pCt. 100 a 1; Ardoina 22; ex. Coupon en 23; annex Coupon; dito Coup. 48 a 50; dito Passive 5; a 6; dito Deferred 8; a 9.

Antwerpen, den 8 Mei: Ardoina 24, 23; g.; Oude Uitgest. 8 p.; Darmst. Loten 23; R. Fr. Aand. van 500 fr. 220 p.; Dito 100 fr. 51; g.; Belgie 100; p. — Wissel: Amst. en Rott. 1 pCt. avans.

Amsterdam, den 8 Mei:
Ned. Werkv. 2; pCt. 50; a 5; pCt. 90; a 100; 11; Kanab. 25; Amort. Bond. 4; pCt. 92; 3; pCt. 76; Handelw. 4; pCt. 179; Nieuwe dito —; D. L. Leening 4 pCt. —; dito 5 pCt. 93.

Frankr. Ins. op het Grooth. —
Spanje 5 pCt. Nieuwe leening 23; a 24; Passive —
Rusl. Hope 5 pCt. 103.
Oostenr. Metalliek 99.
Brazilië 5 pCt. 85.

De huidige beurs was onbeduidend en alle onze binnel. fondsen zijn bij zeer trage affaire bijna geheel als gisteren gebleven. In vreemde fondsen ging insgelijks zeer weinig om. De fondsen hebben zich bij vollagen gebrek aan inkoopcommissien, iets lager gesteld. Onze spekulanten zijn gespannen op de nadere tijdingen van het oorneel des oorlogs en op het openen der voorgenomen krijgverrigtingen, en tot dat die berigten zullen zijn ontvangen, schijnt men zich in geene operatien van eenig gewigt te willen inlaten.

Laatst. Copen. ten 5 ure. Integralen 52; a 7; Koh. 5 pCt. 90; Kanab. 23; Ardoina van 85; a 23; a 1.

GEDRUKT BIJ DE GRAYENHAGE, BIJ A. W. VAN LANGENHUYSEN.